

Svojstva plemenitih ljudi

Hatib: Fejsal ibn Džemil Gazavi

4. rebiul-ahir 1439. po Hidžri / 22. decembar 2017.

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Njemu pripada najveća, najljepša i najblagoslovljenija zahvala, onakva kakvu On voli i kojom je zadovoljan.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema. Njemu neka je hvala i na ovome i na onome svijetu. Svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, poslan s milošću i uputom, neka su na njega Allahova milost i blagoslov, i na njegovu časnu porodicu, i njegove supruge, majke pravovjernih, i na njegove ashabe i one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Bojte se Allaha, o ljudi, i držite se čvrsto svoje vjere dok Ga ne sretnete. Uzvišeni kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani!" (Ali Imran, 102)

Poštovani vjernici! Jedno od svojstava vjernika koja pokazuju njegovo pravo stanje i otkrivaju njegovu plemenitu bit i visoke moralne kvalitete jeste svojstvo plemenitosti i dobrote. Svaki čovjek voli da ga se oslovljava tim svojstvom, a mrzi i prezire da mu se kaže da je pokvaren i da pripada toj nečasnoj kategoriji ljudi. Ako je to, u principu tako, koja su onda svojstva plemenitog čovjeka, koje odlike ga karakterišu i kakav je njegov život? Na ova pitanja pokušat ćemo odgovoriti kroz nekoliko kur'anskih ajeta i Poslanikovih hadisa.

Ahmed bilježi od Abdullaha ibn Omera, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Tako mi Onoga u Čijoj ruci je Muhammedova duša, zaista je primjer vjernika poput primjera pčele, koja se hrani lijepim plodovima i daje samo lijepo. Kada se spusti na cvijet, ne lomi ga i ne uništava." Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u ovom hadisu uporedio je vjernika, koji je upotpunio kod sebe svojstva

plemenitosti i dobrote, i primijenio ih svojom nutrinom i vanjštinom, sa pčelom koja se hrani po naredbi svoga Gospodara: “Zatim, hrani se svakovrsnim plodovima” (En-Nahl, 69), i kada daje, daje samo lijepo: “Iz utroba njihovih izlazi piće različitih boja koje je lijek ljudima” (En-Nahl, 69). Tako je i sa vjernikom, on je plemenite ćudi i njegova djela su lijepa i korisna.

Plemenit čovjek je moralno čist i neporočan, i nastoji se osloboditi svih negativnih svojstava i duhovnih prljavština koje mogu okrnjiti njegovo vjerovanje, i biti daleko od neznanja, grijeha i ružnih djela, a nasuprot tome, nastoji se okтитi i ukrasiti znanjem, imanom, lijepim djelima, popraviti, ojačati i upotpuniti svoju dušu. Njegovo srce oplemenjeno je spoznajom Allaha, džellešānuhu, i ljubavlju prema Njemu, njegov jezik zikrom i slavljenjem Allaha, a njegovi udovi pokornošću i predanošću Allahu. Ahmed bilježi od Alije, radijallahu anhu, da je rekao: “Ammar ibn Jasir zatražio je dozvolu da uđe kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je on rekao: ‘Pustite ga! Dobro mi došao, čisti i pročišćeni!’”

O muslimani, vjernik je plemenit u svemu, u svojim djelima i postupanju, u mirovanju i kretanju, u životu i nakon smrti. Ako pitate za dušu vjernika, ona je čista i plemenita. Muaz ibn Abdullah ibn Habib prenosi od svoga oca, a on od svoga amidže da je rekao: “Bili smo na nekom sijelu, pa je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a na njegovoj kosi vidjeli su se tragovi vode. Neko je rekao: ‘Vidimo da si danas lijepog raspoloženja’, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao je: ‘Jesam, hvala Allahu.’ Nakon toga ljudi su ušli u razgovor o bogatstvu, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: ‘Nema štete u bogatstvu za onoga ko je bogobožan, a zdravlje je, za onoga koji se boji Allaha, bolje od bogatstva. Zadovoljstvo duše je vid užitka.’” (Ibn Madža)

Od užitka, o vjernici, jeste da čovjek bude zadovoljan i sretan u duši. Buhari bilježi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Šejtan u potiljku svakog od vas, dok spava, sveže tri čvora, udari rukom po svakom čvoru i kaže: ‘Spavaj, pred tobom je duga noć’. Ako se čovjek probudi i spomene Allaha, razveže se prvi čvor; ako se abdesti, razveže se drugi čvor i ako klanja, razveže

se i treći čvor. Ako tako postupi, ustat će raspoložen, zadovoljan u duši, a ako to ne učini, ustat će s ružnim osjećajem u duši, neraspoložen i lijen.”

Rekao je Ibn Hadžer: “Iz ovoga se razumije da noćni namaz, na neki tajanstven način, utječe na zadovoljstvo duše.”

Ibn Abdulberr je rekao: “Ovaj ukor odnosi se na onoga ko ne ustaje na namaz i zanemaruje ga, a ako se to desi nekome ko redovno obavlja namaz, propisani ili noćni, i savlada ga san, Allah, džellešānuhu, upisat će mu nagradu, a san mu je poklon od Allaha.”

Cijenjeni vjernici! Musliman tokom cijelog svog života i na smrti ponosno i dostojanstveno nosi sa sobom lijepu, plemenitu riječ, ona ne silazi s njegovog jezika i ne napušta ga ni u jednom trenutku njegovog života. Uzvišeni kaže: “Zar ne vidiš kako Allah navodi primjer – lijepa riječ kao lijepo drvo: korijen mu je čvrsto u zemlji, a grane prema nebu. Ono plod svoj daje u svako doba koje Gospodar njegov odredi - a Allah ljudima navodi primjere da bi pouku primili.” (Ibrahim, 24–25)

U ovom ajetu lijepa, plemenita riječ jeste svjedočenje da nema drugog boga osim Allaha. Stoga, kao musliman, budi zadovoljan i radostan zbog ove “lijepo riječi”, riječi tevhida – istinske vjere u Jednog Boga, budi je svjestan u svakom trenutku i sjeti se da će onaj čije zadnje riječi, na dunjaluku, budu “la ilahe illallah”, ući u Džennet, i zato traži od Allaha da te učvrsti u njoj sve do tvoje smrti. Allah, džellešānuhu, u suri El-Hadždž kaže: “Oni su bili nadahnuti da govore lijepo riječi i bili su nadahnuti na put Onoga Koji je hvale dostojan” (El-Hadždž, 24). Prema ovome ajetu, Allah, džellešānuhu, nadahnjuje vjernika lijepim riječima, a najvrednije od tih riječi svakako su riječi ihlasa – iskrenosti, a zatim sve ostale vrste lijepih riječi koje sadrže spominjanje Allaha i dobročinstvo prema Božijim stvorenjima. Uzvišeni kaže: “K Njemu se dižu lijepo riječi, i dobro djelo On prima” (Fatir, 24). Lijepa riječ, u koju spada učenje Kur’ana, tesbih – slavljenje Allaha, tahmid – zahvaljivanje Allahu, tehlil – izgovaranje riječi “la ilahe illallah”, i sve ostale vrste lijepih riječi, dižu se i

predočavaju Allahu, i onaj ko ih je izgovorio bude pohvaljen u najčasnijem društvu, el-meleul-a’la.

Ono na čemu vjernik treba posebno insistirati jeste širenje selama, jer je selam blagoslovljeni pozdrav od Allaha, i opisan je kao tajjib – lijep, čist, dobronamjerman i plemenit. Selam, bez sumnje, spada u lijepu riječ koju Allah voli i koja predstavlja čin odobrovoljenja pozdravljenog i širenja ljubavi i bliskosti.

O vjernici, čestiti muškarci i žene traže sebi slične u riječima i djelima. Uzvišeni kaže: “Čestite žene su za čestite muškarce, a čestiti muškarci su za čestite žene” (En-Nur, 26). Svaki čestiti muškarac i žena, svaka lijepa riječ i djelo prikladni su i odgovarajući svemu što je lijepo.

Lijepa riječi su najljepše i najvrednije riječi. Slijedite upute Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao: “Dijelite hranu, i govorite lijepe (plemenite, prijatne) riječi.” (Taberani od Alije, radijallahu anhu)

Sjetite se radosnog nagovještaja onoga čiju je istinoljubivost Allah potvrdio kada je rekao: “Zaista u Džennetu imaju sobe iz čije se unutrašnjosti vidi ono što je izvana, i izvana što je unutra.” Tada ustade jedan beduin i upita: “Za koga su te sobe?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu: “Za onoga ko bude govorio lijepe, plemenite riječi, ustrajavao u postu, dijelio hranu i klanjao noću dok drugi spavaju.” (Tirmizi od Alije, radijallahu anhu)

Vjernik se, također, brine da njegova zarada bude halal i čista. Muslim bilježi u svom *Sabihu* od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “O ljudi, Allah je plemenit i prima, kao dobro djelo, samo ono što je plemenito. On je naredio vjernicima ono što je naredio poslanicima: ‘O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite!’ (El-Mu’minun, 51); ‘O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili’ (El-Bekara, 172).

Zatim je spomenuo čovjeka koji dugo putuje, uprašenog i raščupanog, kako podiže ruke prema nebu i moli: ‘Gospodaru moj! Gospodaru moj!’, a njegova hrana je haram, njegovo piće je haram, njegova odjeća je haram, i hrani se haramom, pa kako će njegova dova biti uslišana?’

Rekao je Kurtubi: “Allah, džellešanuhu, izjednačio je vjernike s poslanicima u obavezi jedenja halal opskrbe i izbjegavanja harama, a zatim je sve njih upozorio riječima: “Jer Ja dobro znam što vi radite!” Neka su Allahov salavat i selam na Njegove poslanike i vjerovjesnike. Ako je ovo upozorenje uputio njima, šta je onda s drugim ljudima?

Vjernik se trudi da ono što udjeljuje, kao milostinju, bude od halal-imetka, postupajući u skladu s riječima Uzvišenog: “O vjernici, udjeljujte od lijepih stvari koje stječete i od onoga što vam Mi iz zemlje dajemo, ne izdvajajte ono što ne vrijedi da biste to udijelili – kada ni vi sami ne biste to primili, osim zatvorenih očiju. I znajte da Allah nije ni o kome ovisan i da je hvale dostojan.” (El-Bekara, 267)

Allah, džellešanuhu, naredio je ljudima da iz svojih imetaka udjeljuju samo lijepe stvari, a ne “prljavi” imetak, a kako je samo velika nagrada za onoga ko udijeli halal-sadaku, makar ona bila i neznatna! Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neće niko udijeliti milostinju iz halal-imetka – a Allah prima samo ono što je lijepo – a da Milostivi neće uzeti njegovu milostinju, makar to bila samo jedna datula, i uzgajati je sve dok ne postane veća od brda, kao što neko od vas uzgaja svoje stado.” (Muslim)

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova plemenitosti vjernika jeste posjećivanje i održavanje veza sa drugim muslimanima, i činjenje na tom putu svakog dobra i dobročinstva. U hadisu koji bilježi Tirmizi od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, navodi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Ko posjeti bolesnika ili običe brata u vjeri, Allah mu pošalje glasnika s neba koji mu kaže: ‘Ti si plemenit i tvoji koraci su blagoslovljeni. Ovim svojim djelom postigao si određeni stepen u Džennetu.’” Rekao je Tibi, Allah mu se smilovao: “Uputio je dovu Allahu da mu

podari lijep život na ahiretu, ali se njegova dova može odnositi i na ovodunjalučki život.”

Cijenjeni vjernici! Jedan od znakova dobrote jeste unošenje radosti u ljudska srca, kao što se navodi u Poslanikovom, sallallahu alejhi ve sellem, opisu onih koji ispunjavaju prava drugih ljudi u potpunosti, i više od toga: “Najbolji su, kod Allaha, oni Allahovi robovi koji ispunjavaju tuđa prava i unose radost u njihova srca.” (Taberani od Ebu Humejda es-Saidija)

Najkraći put do ljudskih srca jeste lijepa riječ. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čuvajte se vatre makar sa pola datule, a ko nema ni toliko, onda lijepom riječju.” (Buhari od Adijja ibn Hatima)

Vjernik traži dostojanstvo čak i u vanjskom izgledu, slijedeći Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Oblačite bijelu odjeću, jer je najčistija i najljepša, i u nju umotavajte svoje umrle.” (Nesai od Semure ibn Džunduba)

Bijela odjeća je najljepša jer ukazuje na skromnost, poniznost i odbacivanje oholosti i samodivljenja. Upravo zbog njenog pozitivnog efekta na ljudsku dušu, bijelu boju preporučeno je nositi u svečanim prilikama, kao što je prisustvovanje džumanamazu, namazu u džematu i slično, i u nju umotavati umrle, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “... i u nju umotavajte svoje umrle.”

U čistoću tijela, o kojoj vjernik strogo vodi računa, spada i čišćenje usta misvakom. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Misvak je čistoća za usta, i njegovim korištenjem postiže se Božije zadovoljstvo.” (Nesai od Aiše, radijallahu anha) Čistoća usta važna je zbog zikra – spominjanja Allaha, džellešanuhu, i dove.

Čišćenje, uljepšavanje tijela postiže se i korištenjem mirisa. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, imao je posudu u kojoj je držao miris kojim se mirisao.”

Cijeli vjernikov život je čistoća, ljepota i plemenitost.

Vjernik svoj dunjalučki život živi sretno i postojano, zbog zadovoljstva u srcu, smiraja u duši i širine u grudima, a to je ono što je Uzvišeni i obećao u Svojoj jasnoj Knjizi: "Onome ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, Mi ćemo dati da proživi lijep život." (En-Nahl, 97)

Nakon proživljenog lijepog života na dunjaluku, ovaj svijet napušta u najljepšem stanju. Uzvišeni kaže: "One kojima će meleki duše uzeti – a oni čisti, i kojima će govoriti: 'Mir vama! Uđite u Džennet zbog onoga što ste činili!'" (En-Nahl, 32). Lijepi i čisti od svake vrste širka, plemenitih i čistih djela. Njihova smrt je lijepa, lahka, u njoj nema teškoće, napora i bola, sačuvani su od iskušenja i patnje smrti. Meleki će im govoriti: "Mir vama!", kako bi umirili njihova srca i izrazili im dobrodošlicu, "uđite u Džennet zbog onoga što ste činili", prenoseći im radosnu vijest od Gospodara njihova.

Ovo je stanje vjerničkih, plemenitih duša, one će biti obradovane u momentu smrti, izaći će iz tijela čiste i bit će pozvane da napuste tijelo. Ibn Madža bilježi od Ebu Hurejre, radijllahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Čovjeku na samrti dolaze meleki, i ako je bio dobar, kažu njegovoj duši: 'Izađi, o ti čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, izađi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.' To će joj govoriti sve dok ne napusti tijelo. Zatim će biti uzdignuta do prvog neba, i tražit će se dozvola za njen ulazak na prvo nebo. Bit će rečeno: 'Ko je to?', a meleki će odgovoriti: 'Taj i taj.' Reći će se: 'Dobro došla, čista dušo, koja je bila u čistom tijelu, uđi hvale vrijedna, i raduj se milosti i ljepoti i Gospodaru koji nije srdit na tebe.' Tako će joj se govoriti sve dok ne dođe do sedmog neba." Kako lijepa završnica i lijepi plodovi, molimo Allaha da nas obaspe Svojom dobrotom.

Zatim će im, na Sudnjem danu, na džennetskim kapijima, biti rečeno: "Mir vama, od grijeha ste čisti, zato uđite u nj, u njemu ćete vječno boraviti!" (Ez-Zumer, 73) i osjetit će vječni užitek koji nikada neće proći. Uzvišeni kaže: "Onima koji vjeruju i čine dobra djela – blago njima (tūba lehum), njih čeka divno prebivalište!" (Er-Ra'd, 29).

Prema nekim komentatorima “tūba” je naziv za drvo u Džennetu, a drugi kažu da ova riječ ukazuje na sve ono najljepše u Džennetu: vječnost bez smrti, ponos bez poniženja, bogatstvo bez siromaštva. Allahu ekber! Oni su uspjeli, Gospodara mi Kabe, i imat će sve vrste užitaka kod Plemenitog Gospodara.

Uzvišeni kaže: “Allah obećava vjernicima i vjericama džennetske bašče kroz koje rijeke teku, u kojima će vječno boraviti, i divne dvorove u vrtovima edenskim. A i malo naklonosti Allahove veće je od svega toga; to će, doista, uspjeh veliki biti!” (Et-Tevba, 72)

Razmislite o riječima: “I divne dvorove u vrtovima edenskim!” To će biti dvorovi prelijepog izgleda, ugodni za stanovanje i boravak, opremljeni “po najvišim standardima”, vrhunac onoga što se može poželjeti.

Cijenjeni vjernici! Na čelu plemenitih, časnih, čistih i najodabranijih jeste njihov predvodnik, uzor, prvak, najčasniji od svih stvorenja i pečat poslanika i vjerovjesnika, Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, na mjestu je naših majki i očeva. Kada je ispustio svoju plemenitu dušu, došao je Ebu Bekr, radijallahu anhu, skinuo s njega ogrtač, poljubio ga i rekao: “Lijep si i živ i mrtav. Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, Allah ti neće dati da okusiš dvije smrti.” (Buhari od Aiše, radijallahu anha)

Alija, radijallahu anhu, rekao je: “Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ogasuljen, Ebu Bekr je na njegovom tijelu tražio znakove smrti koji je mogu naći kod umrle osobe i nije našao, pa je rekao: ‘Lijep si i živ i mrtav.’” (Ibn Madža)

On je bio Ebul-Kasim, otac Kasimov, i Ebu Abdullah, otac Abdullaho, čisti, plemeniti, koji je imao plemenitu dušu, plemenit jezik, plemenita svojstva i činio je samo plemenita djela. Njegova čista i plemenita duša otišla je svom Gospodaru nakon što je proživio lijep život, koji mogu osjetiti samo istinski vjernici, Allahovi prijatelji i štićenici.

Slijedite svoga poslanika, postupajte prema njegovom sunnetu, držite se njegovog vjerezakona i živite čistim i plemenitim životom, da biste postigli ono što želite. Poslušajte naredbu svoga Gospodara, donoseći salavat i selam na njega u ovom i

“KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA.” (PREPOROD)

HUTBE

svim drugim danima. “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici,
blagosiljajte ga i vi i šalžite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

